

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.3.29
KOM(2010)94 galutinis

2010/0064 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria panaikinamas Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Seksualinė prievarta prieš vaikus ir seksualinis jų išnaudojimas yra itin sunkūs nusikaltimai. Jie nukreipti prieš vaikus, kurie turi teisę į ypatingą apsaugą ir globą. Šie nusikaltimai aukoms sukelia ilgalaikę fizinę, psichologinę ir socialinę žalą; jeigu jie toliau daromi, ardomas pagrindinės šiuolaikinės visuomenės vertybės, susijusios su ypatinga vaikų apsauga ir pasitikėjimu atitinkamomis valdžios institucijomis. Nepaisant tikslios ir patikimos statistikos stokos, tyrimai rodo, kad reikšminga Europos vaikų mažuma gali būti seksualiai prievartaujami ir kad tokių atvejų ilgainiui nemažėja, o tam tikrų formų seksualinio smurto net padaugėja.

Bendras Sąjungos politikos tikslas šioje srityje pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 67 straipsnį yra užtikrinti aukštą saugumo lygį prevencijos bei kovos su nusikalstamumu, aprėpiančiu seksualinę prievartą prieš vaikus ir jų seksualinį išnaudojimą, priemonėmis. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnį pirmiausia tai turėtų būti daroma nustatant pagrindines nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžties nuostatas vaikų seksualinio išnaudojimo srityje. Konkretūs tikslai būtų šie: veiksmingai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus, apsaugoti aukų teises ir užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir prievartai prieš juos.

- **Bendrosios aplinkybės**

Pagrindinė seksualinės prievartos prieš vaikus ir jų išnaudojimo priežastis – vaikų pažeidžiamumas, kurį lemia įvairūs veiksniai. Minėti reiškiniai nepašalinami ir dėl nepakankamo atsako taikant teisėsaugos mechanizmus, sunkumų taip pat daugėja, nes tam tikros nusikalstamos veikos yra tarpvalstybinio pobūdžio. Aukos nenoriai praneša apie prievartą, dėl nacionalinės baudžiamosios teisės ir proceso skirtumų gali būti nevienodai vykdomi tyrimai ir baudžiamasis persekiojimas, o atlikę bausmę kaltininkai gali toliau kelti pavojų. Dėl informacinių technologijų raidos šios problemos dar pasunkėjo, nes tapo lengviau kurti ir platinti seksualinės prievartos vaizdus, kaltininkai gali išlikti anonimiški, o atsakomybės klausimus spręsti priklauso skirtingoms jurisdikcijoms. Kadangi yra daug galimybių keliauti ir skiriasi pajamos, skatinamas vadinamasis vaikų sekso turizmas, o seksualines nusikalstamas veikas prieš vaikus užsienyje padarę asmenys dažnai išvengia bausmės. Be sunkumų baudžiamojo persekiojimo srityje organizuoti nusikaltėliai gali daug uždirbti mažai rizikuodami.

Nacionalinės teisės aktai aprėpia kai kurias šių problemų, tačiau nevienodai. Vis dėlto jie nėra pakankamai griežti ar nuoseklūs, kad užtikrintų tvirtą socialinį atsaką į šį nerimą keliantį reiškinį.

Neseniai paskelbtoje Europos Tarybos vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos konvencijoje (Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 201) nustatytas bene aukščiausias iki šiol tarptautinis vaikų apsaugos nuo seksualinės prievartos ir išnaudojimo standartas. Pasauliniu mastu pagrindinis tarptautinis standartas yra 2000 m. Vaiko teisių konvencijos fakultatyvinis protokolas dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos. Tačiau prie šios konvencijos prisijungusios dar ne visos valstybės narės.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

ES mastu Tarybos pamatiniu sprendimu 2004/68/TVR minimaliai suderinami valstybių narių teisės aktai, pagal kuriuos kriminalizuojami sunkiausi seksualinės prievartos prieš vaikus ir jų seksualinio išnaudojimo atvejai, išplečiama nacionalinė jurisdikcija ir nustatoma minimali parama aukoms. Nors reikalavimai apskritai įgyvendinti, yra tam tikrų pamatinio sprendimo trūkumų. Juo suderinti tik su tam tikromis nusikalstamomis veikomis susiję teisės aktai, neaprepti nauji prievartos ir išnaudojimo naudojant informacines technologijas atvejai, nepašalintos kliūtys vykdyti kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą ne šalies teritorijoje, neatsižvelgta į visus konkrečius aukomis tapusių vaikų poreikius ir nenumatyta tinkamos nusikalstamų veikų prevencijos priemonės.

Kitomis įgyvendinamomis ar numatytomis ES iniciatyvomis iš dalies atsižvelgiama į tam tikras problemas, kurios susijusios ir su seksualinėmis nusikalstamomis veikomis prieš vaikus. Tarp jų yra 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/375/TVR dėl kovos su vaikų pornografija internete, 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR dėl atakų prieš informacines sistemas, 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 854/2005/EB, patvirtinantis daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis, ir 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą.

- **Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Tikslai visiškai atitinka ES vaikų teisių užtikrinimo, apsaugos ir įgyvendinimo politiką vidaus ir išorės politikos srityse. ES aiškiai pripažino vaiko teisių apsaugą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pirmiausia jos 24 straipsnyje. Be to, Komisijos komunikate dėl ES vaiko teisių strategijos kūrimo nustatytas tikslas kuo geriau naudotis esamomis politikos kryptimis ir priemonėmis iš dalies siekiant apsaugoti vaikus nuo smurto ir seksualinio išnaudojimo ES ir už jos ribų. Tikslai atitinka ir Saugesnio interneto programą, sukurtą siekiant skatinti saugesnį, ypač vaikų, naudojimąsi internetu bei naujomis interneto technologijomis ir kovoti su neteisėtu turiniu. Saugesnio interneto programa padeda užkirsti kelią seksualinei prievartai prieš vaikus – pagal šią programą vykdomos įvairios priemonės, be kita ko, nepilnamečiams sudaroma daugiau galimybių veikti, užtikrinama jų apsauga, didinamas sąmoningumas, gerinamas švietimas, taip pat nustatomos savireguliacijos ir saugumo priemonės.

Tikslai visiškai atitinka Komisijos direktyvos dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos pasiūlymą.

Tikslai taip pat atitinka naująją ES jaunimo strategiją (2009 m. lapkričio 27 d. Tarybos rezoliucija), kuri skirta 13–20 m. amžiaus vaikams ir jaunimui ir kuria bendradarbiavimas Europos jaunimo politikos srityje ryžtingai įtvirtinamas tarptautinėje žmogaus teisių sistemoje. ES jaunimo strategija pabrėžiama, kad jaunimo gyvenimą ir būsimas perspektyvas iš esmės lemia vaikystėje gautos galimybės, parama ir apsauga. Pagal šią strategiją vietos lygmens suinteresuotosios šalys raginamos nustatyti jaunuolius, kuriems gresia pavojus,

padėti jiems ir, jei būtina, nukreipti juos į kitas tarnybas, taip pat palengvinti jaunimo galimybes kreiptis į sveikatos priežiūros įstaigas.

Šis siūlymas kruopščiai išnagrinėtas, siekiant užtikrinti, kad jo nuostatos visiškai atitiktų pagrindines teises, pirmiausia žmogaus orumą, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba bausmių draudimą, vaiko teises, teisę į laisvę ir saugumą, saviraiškos ir informacijos laisvę, asmens duomenų apsaugą, teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, taip pat teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principus.

Ypatingas dėmesys skirtas ES pagrindinių teisių chartijos 24 straipsniui, kuriame nustatyta pozityvi pareiga imtis veiksmų, būtinų vaikų apsaugai užtikrinti. Jame teigiama, kad vaikai turi teisę į jų gerovei užtikrinti būtiną apsaugą ir globą. Be to, straipsnyje reikalaujama, kad vykdant visus su vaikais susijusius valdžios ar privačių institucijų veiksmus svarbiausi būtų vaiko interesai – tai įtvirtinta ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje.

Naujų prievartos naudojantis internetu atvejų kriminalizavimo, specialių tyrimo būdų pripažinimo, draudimo užsiimti tam tikra veikla ir keitimosi informacija, siekiant užtikrinti įgyvendinimą visoje ES, nuostatos atidžiai išnagrinėtos konkrečiai vertinant, ar jos atitinka teisę į privataus ir šeimos gyvenimo pagarbą ir asmens duomenų apsaugą (Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnis, ES pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniai). Nuostatos, kuriomis siekiama sustiprinti teisėsaugos kovą su prievartos prieš vaikus medžiagos skelbimu ir sklaida, vaikų pornografijos reklamavimu ar seksualinės prievartos prieš vaikus skatinimu, taip pat priegios prie tinklalapių, kuriuose yra vaikų pornografijos, blokavimo nuostatos patikrintos pirmiausia atsižvelgiant į saviraiškos laisvę (Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnis, ES pagrindinių teisių chartijos 10 straipsnis).

Jei būtina, siekiant paremti valstybių narių pastangas atitikti direktyvos reikalavimus, galima tinkamai naudotis Europos Sąjungos lygmens finansavimo galimybėmis.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Per tris susitikimus, skirtus seksualinei prievartai prieš vaikus, seksualiniam jų išnaudojimui ir prekybai žmonėmis aptarti, konsultuotasi su įvairiais srities specialistais. Be kita ko, konsultuotasi su valstybių narių vyriausybės atstovais, Komisijos ekspertų grupės dėl prekybos žmonėmis nariais, tarptautinėmis organizacijomis, pirmiausia su Europos Taryba ir UNICEF, nevyriausybinėmis organizacijomis, mokslininkais ir tyrimų centrais bei kitomis viešosiomis institucijomis. Vėliau įvairūs ekspertai ir organizacijos pateikė nuomones ir informaciją.

Per diskusijas Taryboje dėl Komisijos pamatinio sprendimo pasiūlymo šia tema gauta informacijos apie valstybių narių teisės aktus ir dabartinę praktiką. Informacija iš esmės patvirtinta būtinybė sudaryti naują ES pagrindą, kuriuo būtų suderinti nacionalinės teisės aktai.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Po konsultacijų išaiškėjo:

- būtinybė patobulinti Europos Tarybos konvenciją;
- būtinybė kriminalizuoti prievartos atvejus, kurie neaprepiami dabartiniame pamatiniame sprendime, ypač naujas nusikalstamas veikas, daromas naudojant informacines technologijas;
- būtinybė pašalinti tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo kliūtis tarpvalstybinėse bylose;
- būtinybė užtikrinti visapusišką aukų apsaugą, ypač vykdant tyrimą ir nagrinėjant baudžiamąsias bylas;
- būtinybė užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms taikant intervencijos programas ir priemones;
- būtinybė užtikrinti, kad vienoje šalyje pavojingiems nusikaltėliams paskelbti apkaltinamieji nuosprendžiai ir taikomos apsaugos priemonės galėtų visose valstybėse narėse.

Į konsultuojantis gautą informaciją atsižvelgta poveikio vertinime. Kai kurios per konsultacijas skirtingų suinteresuotųjų šalių pateiktos rekomendacijos į pasiūlymą neįtrauktos dėl įvairių poveikio vertinime nurodytų priežasčių.

• **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

• **Poveikio vertinimas SEC(2009) 355 ir poveikio vertinimo santrauka SEC(2009) 356**

Teikiant ankstesnį pamatinio sprendimo pasiūlymą siekiant tikslo išnagrinėtos įvairios politikos galimybės.

• 1-oji politikos galimybė. Nesiimti naujų ES lygmens veiksmų

ES nesiimtų naujų kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu veiksmų (teisės aktai, napolitinės priemonės, finansinė parama) ir valstybės narės galėtų tęsti Europos Tarybos konvencijos pasirašymo ir ratifikavimo procesą.

• 2-oji politikos galimybė. Papildyti esamus teisės aktus ne teisėkūros priemonėmis

Esami ES teisės aktai, pirmiausia Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, nebūtų pakeisti. Tačiau būtų galima įvesti ne teisėkūros priemones suderintam nacionalinės teisės aktų įgyvendinimui paremti. Tai aprėptų keitimąsi informacija ir dalijimąsi patirtimi baudžiamojo persekiojimo, apsaugos ir prevencijos, sąmoningumo ugdymo, bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi ir savireguliacijos skatinimo ar duomenų kaupimo mechanizmų įdiegimo srityse.

• 3-oji politikos galimybė. Nauji teisės aktai dėl kaltininkų baudžiamojo persekiojimo, aukų apsaugos ir nusikalstamų veikų prevencijos

Būtų priimtas naujas teisės aktas, į kurį būtų įtrauktas esamas pamatinis sprendimas, tam tikros Europos Tarybos konvencijos nuostatos ir papildomi elementai, kurių neapėrija minėtas esamas sprendimas ir konvencija. Naujasis teisės aktas aprėptų kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą, aukų apsaugą ir nusikalstamų veikų prevenciją.

- 4-oji politikos galimybė. Nauji išsamūs teisės aktai nusikaltėlių baudžiamajam persekiojimui, aukų apsaugai ir nusikalstamų veikų prevencijai patobulinti (kaip numatyta pagal 3 politikos galimybę) bei ne teisėkūros priemonės (kaip numatyta pagal 2 politikos galimybę)

Esamos Pamatinio sprendimo 2004/68/TVR nuostatos būtų papildytos ES veiksmis, siekiant iš dalies pakeisti materialines ir procesines baudžiamosios teisės normas, apsaugoti aukas ir užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, kaip numatyta pagal 3 politikos galimybę, taip pat priimti ne teisėkūros priemones, nurodytas pagal 2 politikos galimybę, nacionalinės teisės aktų įgyvendinimui pagerinti.

Atsižvelgiant į ekonominio ir socialinio poveikio, taip pat poveikio pagrindinėms teisėms analizę, 3 ir 4 politikos galimybėmis geriausiai sprendžiamos problemos, jos leistų pasiekti pasiūlymo tikslus. Pirmenybė būtų teikiama 4 politikos galimybei, po jos geriausiai įvertinta 3 politikos galimybė.

Komisija atliko poveikio vertinimą, pridėtą prie ankstesnio 2009 m. kovo 25 d. pamatinio sprendimo dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija; šis vertinimas *mutatis mutandis* galioja dabartiniam direktyvos pasiūlymui. Poveikio vertinimo ataskaitą galima rasti adresu

http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2009_en.htm#jls.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Direktyva, kuria bus panaikintas ir į kurią bus įtrauktas Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, aprėps šiuos naujus aspektus:

– Materialinė baudžiamoji teisė apskritai

Būtų kriminalizuoti sunkūs seksualinės prievartos prieš vaikus ir jų išnaudojimo atvejai, kurie šiuo metu ES teisės aktuose nenumatyti. Tai, pavyzdžiui, kelionių organizavimas siekiant panaudoti seksualinę prievartą – tai itin susiję su vaikų sekso turizmu, bet ne vien su juo. Pakeista vaikų pornografijos apibrėžtis, siekiant suderinti ją su Europos Tarybos konvencija ir Vaiko teisių konvencijos fakultatyviniu protokolu. Ypatingas dėmesys skiriamas nusikalstamoms veikoms prieš itin pažeidžiamus vaikus.

Pirmiausia turėtų būti padidintas bausmių lygis, kad jos būtų proporcingos, veiksmingos ir atgrasomosios. Siekiant nustatyti nusikalstamos veikos sunkumo lygį ir skirti proporcingas bausmes, atsižvelgiama į įvairius skirtingų nusikalstamų veikų veiksnius, kaip antai žalos aukai mastas, kaltininko kaltės laipsnis, taip pat pavojaus visuomenei lygis.

Atitinkamai galima nustatyti nusikalstamų veikų klasifikaciją. Apskritai su seksualiniu kontaktu susiję veiksmai yra sunkesnės veikos negu nesusijusieji; nusikalstama veika sunkesnė, jeigu būta išnaudojimo; naudojant prievartą, jėgą arba grasinimus veikos yra

sunkesnės negu netinkamas naudojimas padėtimi arba aukos silpnumu, o pastaroji veika sunkesnė negu aukos laisvas sutikimas. Prostitucija, kuri apima seksualinius veiksmus ir pinigus, yra sunkesnė nusikalstama veika negu pornografiniai renginiai, kurie gali būti ir nesusiję su seksualiniais veiksmais ir pinigais; verbavimas užsiimti prostitucija arba panašia veikla yra sunkesnė nusikalstama veika negu tiesiog sąlygų sudarymas, nes vaikų aktyviai ieškoma kaip prekių. Vaikų pornografijos gamyba, kuri paprastai susijusi su verbavimu ir seksualiniu kontaktu su vaiku, yra sunkesnės nusikalstamos veikos už kitas, kaip antai platinimas arba siūlymas, kurios savo ruožtu yra sunkesnės nusikalstamos veikos negu pornografinės medžiagos turėjimas arba prieiga prie jos.

Sumuojant šiuos skirtingus kriterijus išskiriamos penkios skirtingos nusikalstamų veikų grupės, atsižvelgiant į sunkumo laipsnį, ir pagrindiniams nusikaltimams atitinkamai nustatytos skirtingų lygių baudmės.

– Naujos nusikalstamos veikos naudojant informacines technologijas

Būtų kriminalizuoti nauji seksualinės prievartos ir išnaudojimo atvejai, kuriems įvykdyti atsiranda palankios sąlygos naudojantis informacinėmis technologijomis. Tai, pavyzdžiui, pornografiniai renginiai internete, sąmoningas prieigos prie vaikų pornografijos gavimas – siekiama aprėpti atvejus, kai vaikų pornografija stebima svetainėse, vaizdai neparsisiųsdinami ir neišsaugomi, taigi pornografija „neturima“ ir „neįsigyjama“. Taip pat įtraukiama nauja nusikalstama veika – „vaikų viliojimas“ (angl. „grooming“), kaip suformuluota Europos Tarybos konvencijoje.

– Baudžiamasis tyrimas ir baudžiamųjų bylų išskėlimas

Būtų numatytos nuostatos, kurios padėtų tirti nusikalstamas veikas ir pareikšti kaltinimus.

– Baudžiamasis persekiojimas už užsienyje padarytas nusikalstamas veikas

Būtų pakeistos jurisdikcijos nuostatos, siekiant užtikrinti, kad prievartą prieš vaikus naudojantys asmenys ir išnaudotojai iš ES – piliečiai ir nuolatiniai gyventojai – būtų persekiojami, net jeigu nusikaltimus vykdo ne ES, užsiimdami vadinamuoju sekso turizmu.

– Aukų apsauga

Būtų įtrauktos naujos aukų apsaugos (plačiaja prasme) nuostatos, siekiant užtikrinti, kad aukos galėtų lengvai naudotis teisine gynyba ir nekenėtų nagrinėjant baudžiamąsias bylas. Šios nuostatos aprėpia aukų paramą ir apsaugą, pirmiausia per baudžiamuosius tyrimus ir nagrinėjant baudžiamąsias bylas.

– Nusikalstamų veikų prevencija

Būtų padaryti pakeitimai, siekiant padėti užkirsti kelią seksualinei prievartai prieš vaikus ir jų išnaudojimui, imantis veiksmų, kuriais daugiausia dėmesio būtų skiriama buvusiems kaltininkams, kad būtų išvengta recidyvo ir apribota prieiga prie vaikų pornografijos internete. Tokios prieigos ribojimo tikslas – sumažinti vaikų pornografijos apyvartą, apsunkinant viešai prieinamo interneto naudojimąsi. Tai nepakeičia šaltinio turinio pašalinimo veiksmų ar kaltininkų baudžiamojo persekiojimo.

Taigi pasiūlymas taip pat leistų pagerinti pagal Europos Tarybos konvenciją nustatytą apsaugos standartą. Kalbant apie turinį, pasiūlymas aprėpia Europos Tarybos konvencijoje

nenustatytus aspektus, kaip antai užtikrinimas, kad visoje ES kaltininkams būtų draudžiama užsiimti veikla su vaikais, būtų blokuojama prieiga prie vaikų pornografijos internete, būtų kriminalizuotas vaiko vertimas lytiškai santykiuoti su kitu asmeniu, seksualinė prievarta prieš vaikus per pornografinius renginius internetu ir su vaikų aukų nebaudimu susijusi sąlyga. Pasiūlyme taip pat numatyta daugiau negu Europos Tarybos konvencijoje dėl bausmių dydžio, nemokamų teisinių konsultacijų vaikams aukoms ir veiklos, kuria skatinama prievarta ir vaikų sekso turizmas, ribojimas. Formaliai konvencijos nuostatų įtraukimas į ES teisę padės greičiau priimti nacionalines priemones, lyginant su nacionalinėmis ratifikavimo procedūromis, ir užtikrinti geresnę įgyvendinimo stebėseną.

- **Teisinis pagrindas**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 82 straipsnio 2 dalis ir 83 straipsnio 1 dalis.

- **Subsidiarumo principas**

Europos Sąjungos veiksams taikomas subsidiarumo principas.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlyme numatytų tikslų dėl toliau nurodytų priežasčių.

Vaikų seksualinis išnaudojimas ir prievarta prieš juos yra ir tarpvalstybinio masto, tai labiausiai pastebima vaikų pornografijos ir vaikų sekso turizmo srityse. Būtina užtikrinti, kad vaikai visose valstybėse narėse būtų apsaugoti nuo lengvai keliauti galinčių kaltininkų iš visų valstybių narių. Būtinai ES veiksmai, pirmiausia Tarybos pamatinio sprendimo 2004/68/TVR ir Tarybos sprendimo 2000/375/TVR¹ įgyvendinamosios priemonės, nes tikslo veiksmingai apsaugoti vaikus vienos valstybės narės centralizuotai, regioniniu arba vietos lygmenimis negali pasiekti.

Pasiūlyme iškeltus tikslus būtų lengviau pasiekti Europos Sąjungos masto veiksmais dėl toliau nurodytų priežasčių.

Pasiūlymu bus toliau suderinta valstybių narių materialinės ir procesinės baudžiamosios teisės normos, tai padės kovoti su minėtais nusikaltimais. Pirma, bus išvengta to, kad nusikaltėliai rinksis, kurioje švelnesnes normas taikančioje valstybėje narėje palankiau vykdyti nusikalstamą veiką. Antra, dėl bendrų apibrėžčių galima skatinti keitimąsi naudingais bendrais duomenimis ir dalijimąsi patirtimi bei duomenų palyginamumą. Trečia, palengvinamas tarptautinis bendradarbiavimas. Pasiūlymu taip pat būtų pagerinta vaikų aukų apsauga. Tai imperatyvi humanitarinė nuostata ir sąlyga, suteikianti galimybę aukoms duoti parodymus, būtinus siekiant vykdyti kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą. Taip pat bus padidintas prevencijos priemonių veiksmingumas visoje ES.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

---

¹ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas dėl kovos su vaikų pornografija internete (OL L 138, 2000 6 9, p. 1).

Šia direktyva nesiekama daugiau, negu būtina minėtiems tikslams įgyvendinti Europos lygmeniu, ir joje nenumatyta jokių veiksmų, kurie nėra būtini to siekiant, atsižvelgiant į baudžiamosios teisės aktų tikslumo būtinybę.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė – direktyva.

Kovojant su seksualiniu vaikų išnaudojimu būtina suderinti valstybių narių baudžiamosios teisės aktų nuostatas, siekiant pagerinti bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Šiuo tikslu Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo konkrečiai numatytas vien direktyvų priėmimas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi jokio poveikio ES biudžetui.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Galiojančių teisės aktų panaikinimas**

Priėmus šį pasiūlymą bus panaikinti kai kurie galiojantys teisės aktai.

- **Teritorinio taikymo sritis**

Priimtas pasiūlymas bus skirtas valstybėms narėms. Direktyvos taikymas Jungtinei Karalystei, Airijai ir Danijai bus nustatytas pagal protokolą (Nr. 21) ir (Nr. 22), pridėtų prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, nuostatas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria panaikinamas Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 2 dalį ir 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisės akto pasiūlymą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

taikydami įprastą teisėkūros procedūrą⁴,

kadangi:

- (1) Seksualinė prievarta prieš vaikus ir jų seksualinis išnaudojimas, įskaitant vaikų pornografiją, yra sunkūs pagrindinių teisių pažeidimai, pirmiausia – vaiko gerovei būtinų, kaip teigiama Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir ES pagrindinių teisių chartijoje, teisių į apsaugą ir globą pažeidimai.
- (2) Vaikų pornografijos, kurią sudaro seksualinės prievartos prieš vaikus vaizdai, taip pat kitų itin sunkių formų seksualinės prievartos prieš vaikus ir jų seksualinio išnaudojimo atvejų daugėja dėl naujų technologijų ir interneto naudojimo.
- (3) Tarybos pamatiniu sprendimu 2004/68/TVR dėl kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija⁵ suderinami valstybių narių teisės aktai, kuriais kriminalizuojami sunkiausi seksualinės prievartos prieš vaikus ir jų seksualinio išnaudojimo atvejai, išplečiama nacionalinė jurisdikcija ir nustatoma minimali pagalba aukoms. Tarybos pamatiniu sprendimu 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose⁶ nustatomos aukų teisės baudžiamosiose bylose, įskaitant teisę į apsaugą ir kompensaciją. Be to, seksualinės prievartos prieš vaikus, jų seksualinio

---

² OL C ..., ..., p. ...

³ OL C ..., ..., p. ...

⁴ OL C ..., ..., p. ...

⁵ OL L 13, 2004 1 20, p. 14.

⁶ OL L 82, 2001 3 22, p. 1.

išnaudojimo ir vaikų pornografijos atveju baudžiamąjį persekiojimą vykdyti bus lengviau, priėmus Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo⁷.

- (4) Pagal Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 34 straipsnį pasirašiusiosios šalys įsipareigoja saugoti vaiką nuo bet kokios seksualinės prievartos. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos fakultatyvinis protokolas dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos ir ypač Europos Tarybos vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos konvencija⁸ yra reikšmingos priemonės siekiant sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje.
- (5) Kovoiant su tokiais sunkiomis nusikalstamomis veikomis kaip seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija būtinas išsamus požiūris, aprėpiantis kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą, vaikų aukų apsaugą ir nusikalstamų veikų prevenciją. Įgyvendinant bet kokias priemones siekiant kovoti su minėtomis nusikalstamomis veikomis pagal JT vaiko teisių konvenciją ir ES pagrindinių teisių chartiją visų pirma turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus. Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR turėtų būti pakeistas nauja priemone, kuria būtų numatyti tokie išsamūs teisiniai pagrindai, leidžiantys pasiekti minėtą tikslą.
- (6) Už sunkią seksualinę prievartą prieš vaikus ir seksualinį jų išnaudojimą turėtų būti taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios sankcijos. Pirmiausia – už įvairių formų seksualinę prievartą ir seksualinį išnaudojimą, kuriems palankias sąlygas sudaro informacinių ir ryšių technologijų naudojimas. Taip pat reikėtų išaiškinti vaikų pornografijos apibrėžtį ir ją priartinti prie nurodytųjų tarptautinėse priemonėse.
- (7) Direktyva neregamentuojama valstybių narių politika, susijusi su savanoriškais seksualiniais veiksmais, kuriuos gali atlikti vaikai ir kuriuos galima laikyti įprastu besivystančio žmogaus seksualumo atradimo procesu, atsižvelgiant į įvairias kultūrinės ir teisines tradicijas bei naujas vaikų ir paauglių santykių užmezgimo ir palaikymo formas – be kita ko, naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis.
- (8) Turėtų būti palengvintas nusikalstamų veikų tyrimas ir kaltinimų pareiškimas baudžiamosiose bylose, atsižvelgiant į tai, kad vaikams aukoms sunku apskųsti prievartą prieš juos naudojančius asmenis, ir į kaltininkų anonimiškumą kibernetinėje erdvėje. Siekiant užtikrinti šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą, už tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą atsakingi asmenys turėtų turėti galimybę naudotis veiksmingomis tyrimo priemonėmis. Tai galėtų būti slaptos operacijos, pranešimų perėmimas, slaptas stebėjimas, įskaitant elektroninį stebėjimą, banko sąskaitų kontrolė ir kiti finansiniai tyrimai.
- (9) Turėtų būti pakeistos jurisdikcijos nuostatos, siekiant užtikrinti, kad prievartą prieš vaikus naudojantys asmenys arba išnaudotojai iš ES būtų persekiojami, net jeigu nusikaltimus įvykdo ne ES, pirmiausia užsiimdami vadinamuoju sekso turizmu.
- (10) Vaikų aukų apsaugos priemonės turėtų būti priimanamos atsižvelgiant į jų interesus ir įvertinus jų poreikius. Vaikams aukoms turėtų būti suteiktos galimybės lengvai

---

⁷ OJ L 328, 2009 12 15, p. 42.

⁸ 2007 m. spalio 25 d. Lansarotėje pasirašyta Europos Tarybos vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos konvencija, Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 201.

naudotis teisine gynyba, įskaitant nemokamas teises konsultacijas, atstovavimą ir interesų konfliktų sprendimo priemones prievartos šeimoje atvejais. Be to, vaikai aukos turėtų būti apsaugoti nuo sankcijų – pavyzdžiui, nacionalinės teisės aktais dėl imigracijos ir prostitucijos, jeigu apie savo atvejį praneša kompetentingoms institucijoms. Be to, dalyvaudami baudžiamosiose bylose vaikai aukos neturėtų patirti papildomos traumos dėl apklausų ar matydami teisės kaltininkus.

- (11) Siekiant užkirsti kelią recidyvui ir sumažinti jo atvejų skaičių, turėtų būti įvertinamas kaltininkų keliamas pavojus ir galimybė, kad nusikalstamos veikos prieš vaikus bus pakartotos. Kaltininkai turėtų turėti galimybę dalyvauti veiksmingose intervencijos programose arba savarankiškai naudotis atitinkamomis priemonėmis.
- (12) Jei atsižvelgiant į teisės kaltininkų keliamą pavojų ir galimą grėsmę, kad nusikalstamos veikos bus pakartotos, tinkama, nuteistiems kaltininkams turėtų būti laikinai arba visam laikui uždraudžiama užsiimti veikla, susijusia su reguliariais kontaktais su vaikais. Turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos tokius draudimus įgyvendinti visoje ES.
- (13) Vaikų pornografija, kurią sudaro seksualinės prievartos vaizdai, yra konkrečios rūšies turinys, kurio negalima laikyti nuomonės išraiška. Siekiant užkirsti kelią tokiai pornografijai, būtina mažinti prievartos prieš vaikus medžiagos apyvartą, apsunkinant kaltininkų galimybes įkelti tokį turinį į viešai prieinamą internetą. Todėl būtina imtis veiksmų, kad būtų pašalintas turinio šaltinis ir sulaikyti prievartos prieš vaikus vaizdų kūrėjai, platintojai ir tokius vaizdus parsisiunčiantys asmenys. ES pirmiausia glaudžiau bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis turėtų siekti sudaryti palankias sąlygas trečiųjų šalių institucijoms veiksmingai pašalinti jų teritorijoje pagrindiniuose kompiuteriuose esančias interneto svetaines, kuriose yra vaikų pornografijos. Tačiau kadangi, nepaisant tokių pastangų, pašalinti vaikų pornografijos turinio šaltinį sunku, jeigu pirminė medžiaga yra ne Europos Sąjungoje, turėtų būti nustatyti prieigos iš Sąjungos teritorijos prie interneto tinklalapių, kuriuose, kaip nustatyta, yra vaikų pornografijos arba kuriais tokia pornografija platinama, blokavimo mechanizmai. Šiuo tikslu tinkama naudoti įvairius mechanizmus, įskaitant palankesnių sąlygų sudarymą kompetentingoms teisminėms ar policijos institucijoms nurodyti blokuoti prieigą arba interneto paslaugų teikėjų rėmimą ir skatinimą sukurti elgesio kodeksus ir gaires, pagal kuriuos būtų blokuojama prieiga prie tokių interneto tinklalapių. Siekiant šalinti ir blokuoti prievartos prieš vaikus turinį, turi būti kuriamas ir stiprinamas viešųjų institucijų bendradarbiavimas, pirmiausia siekiant, kad svetainių, kuriose yra vaikų pornografijos medžiagos, nacionaliniai sąrašai būtų kuo išsamesni ir kad būtų išvengta veiklos dubliavimo. Taikant tokias priemones būtina atsižvelgti į galutinių naudotojų teises, laikytis esamų teisinių ir teisminių procedūrų, taip pat Europos žmogaus teisių konvencijos ir ES pagrindinių teisių chartijos. Pagal Saugesnio interneto programą sukurtas specialiųjų linijų tinklas – taip siekiama rinkti informaciją, taip pat užtikrinti ataskaitų dėl pagrindinių rūšių neteisėto turinio internete teikimą ir keitimąsi jomis.
- (14) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. kovoti su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, valstybės narės negali deramai pasiekti vienos ir kadangi to tikslo, dėl siūlomo veiksmo apimties ir poveikio, būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 3 ir 5 straipsniuose nurodyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal pastarajame

straipsnyje įtvirtintą proporcingumo principą šioje direktyvoje nenumatoma nieko, kas nėra būtina šiam tikslui pasiekti.

- (15) Šia direktyva užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, t. y.: žmogaus orumo principo, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, vaiko teisių, teisės į laisvę ir saugumą, saviraiškos ir informacijos laisvės, asmens duomenų apsaugos principo, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, taip pat teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principų. Visų pirma, šia direktyva siekiama užtikrinti, kad būtų besąlygiškai laikomasi visų šių teisių, ir ji atitinkamai turi būti įgyvendinama.
- (16) [Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje, pridedomo prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, 1, 2, 3 ir 4 straipsnius Jungtinė Karalystė ir Airija pranešė apie pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą.] arba [Nepažeidžiant Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje 4 straipsnio Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvaus priimant šią direktyvą, ji nebus joms privaloma ar taikoma]⁹. Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedomo prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, todėl ji nėra jai privaloma ar taikoma.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Dalykas

Direktyva siekiama nustatyti pagrindines nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžčių nuostatas vaikų seksualinio išnaudojimo srityje. Ja taip pat siekiama įvesti bendras nuostatas, kad būtų sustiprinta nusikaltimų prevencija ir aukų apsauga.

2 straipsnis
Apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) vaikas – bet kuris jaunesnis nei 18 metų asmuo;
- b) vaikų pornografija –
  - i) bet kokia vaizdinė medžiaga, kurioje vaizduojami tikri arba apsimestiniai vaiko atviri seksualiniai veiksmai arba
  - ii) vaiko lyties organų vaizdavimas pirmiausia seksualinėms reikmėms; arba

---

⁹ Galutinis šios direktyvos konstatuojamosios dalies tekstas priklausys nuo to, kokios pozicijos Jungtinė Karalystė ir Airija iš tikrųjų laikysis pagal protokolo (Nr. 21) nuostatas.

- iii) bet kokia vaizdinė medžiaga, kurioje vaizduojami tikri arba apsimestiniai vaiko išvaizdos asmens atviri seksualiniai veiksmai, arba vaiko išvaizdos asmens lyties organų vaizdavimas pirmiausia seksualinėms reikmėms; arba
  - iv) tikroviški lytinius veiksmus atliekančio vaiko vaizdai arba tikroviški vaiko lyties organų vaizdai pirmiausia seksualinėms reikmėms, nepaisant to, ar toks vaikas iš tikrųjų egzistuoja;
- c) vaikų prostitucija – vaiko išnaudojimas seksualiniams veiksams kaip užmokestį už tai duodant arba žadant pinigų ar kitokį atlygį arba kompensaciją, nesvarbu, ar šis užmokestis, pažadas ar kompensacija duodami vaikui, ar kitam asmeniui;
- d) pornografinis renginys –
- i) vaiko tikrų arba apsimestinių atvirų seksualinių veiksmų; arba
  - ii) vaiko lyties organų, pirmiausia seksualinėms reikmėms tiesioginis demonstravimas, be kita ko, naudojant informacines ir ryšių technologijas;
- e) juridinis asmuo – subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybes ar valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas bei viešąsias tarptautines organizacijas.

3 straipsnis

Su seksualine prievarta susijusios nusikalstamos veikos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už šio straipsnio 2–5 dalyse nurodytus tyčinius veiksmus būtų baudžiama.
2. Už sąlygų vaikui, pagal nacionalinę teisę nesulaukusiam lytinės pilnametystės, stebėti seksualinę prievartą arba seksualinius veiksmus sudarymą seksualinėms reikmėms, net jeigu jis neturi dalyvauti atliekant šiuos veiksmus, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
3. Už seksualinius veiksmus su vaiku, pagal nacionalinę teisę nesulaukusiu lytinės pilnametystės, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.
4. Už seksualinius veiksmus su vaiku, kai:
  - i) piktnaudžiaujama pripažintu pasitikėjimu, valdžia arba įtaka vaikui, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip aštuoneri metai; arba
  - ii) naudojamosi itin pažeidžiama vaiko padėtimi, pirmiausia dėl jo protinės arba fizinės negalios ar priklausomumo, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip aštuoneri metai; arba

- iii) naudojama prievarta, jėga arba grasinimai, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dešimt metų.
5. Už vaiko vertimą atlikti seksualinius veiksmus su kitu asmeniu baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dešimt metų.

4 straipsnis

Su seksualiniu išnaudojimu susijusios nusikalstamos veikos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už šio straipsnio 2–11 dalyse nurodytus tyčinius veiksmus būtų baudžiama.
2. Už sąlygų vaikui dalyvauti pornografiniame renginyje sudarymą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
3. Už pelnydami iš vaiko dalyvavimo pornografiniame renginyje arba kitokį tokio vaiko išnaudojimą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
4. Už sąmoningą dalyvavimą pornografiniuose renginiuose, kuriuose dalyvauja vaikai, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
5. Už vaiko verbavimą dalyvauti pornografiniame renginyje baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.
6. Už sąlygų vaikui užsiimti vaikų prostitucija sudarymą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.
7. Už pelnydami iš vaiko užsiėmimo vaikų prostitucija arba kitokį vaikų prostitucija užsiimančio vaiko išnaudojimą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.
8. Už seksualinius veiksmus su vaiku, kai naudojama vaikų prostitucija, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.
9. Už vaiko vertimą dalyvauti pornografiniuose renginiuose baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip aštuoneri metai.
10. Už vaiko verbavimą užsiimti vaikų prostitucija baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip aštuoneri metai.
11. Už vaiko vertimą užsiimti vaikų prostitucija baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip aštuoneri metai.

5 straipsnis

Su vaikų pornografija susijusios nusikalstamos veikos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad už šio straipsnio 2–6 dalyse nurodytus tyčinius veiksmus būtų baudžiama.

2. Už vaikų pornografijos išsigijimą arba turėjimą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip vieneri metai.
3. Už sąmoningą vaikų pornografijos gavimą naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip vieneri metai.
4. Už vaikų pornografijos platinimą, sklaidą ir perdavimą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
5. Už vaikų pornografijos siūlymą, tiekimą ar galimybės ją gauti sudarymą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.
6. Už vaikų pornografijos gamybą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip penkeri metai.

6 straipsnis

Ryšių mezgimas su vaikais seksualinėms reikmėms

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už toliau nurodytus tyčinius veiksmus būtų baudžiama.

Už informacinėmis ir ryšių technologijomis besinaudojančio suaugusiojo siūlymą susitikti su vaiku, pagal nacionalinę teisę nesulaukusių lytinės pilnametystės, 3 straipsnio 3 dalyje ir 5 straipsnio 6 dalyje nurodytų nusikalstamų veikų padarymo tikslu, jeigu po pasiūlymo imtasi realių veiksmų, kad toks susitikimas įvyktų, baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia ne trumpesnė kaip dveji metai.

7 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas, kėsinimasis ir rengimasis padaryti nusikalstamas veikas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už kurstymą padaryti ir bendrininkavimą padarant 3–6 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, taip pat už pasikėsinimą jas padaryti būtų baudžiama.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už kėsinimąsi padaryti bet kurią iš 3 straipsnio 3–5 dalyse nurodytų nusikalstamų veikų ir 2 dalyje nurodytą su seksualinės prievartos stebėjimu susijusią nusikalstamą veiką, taip pat 4 straipsnio 2–3 ir 5–11 dalyse bei 5 straipsnio 2 ir 4–6 dalyse nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už šiuos tyčinius veiksmus būtų baudžiama:
  - a) medžiagos, kuria reklamuojama galimybė padaryti bet kurią iš 3–6 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, sklaidą;
  - b) kelionių organizavimas siekiant padaryti bet kurią iš 3–6 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų.

8 straipsnis
Savanoriški bendraamžių seksualiniai veiksmai

3 straipsnio 2 dalies nuostatomis, susijusiomis su seksualinių veiksmų stebėjimu, ir 3 dalies nuostatomis; taip pat 4 straipsnio 2 ir 4 dalies bei 5 straipsnio nuostatomis nereglamentuojami savanoriški vaikų tarpusavio seksualiniai veiksmai arba vaikų ir panašaus amžiaus bei psichinės ir fizinės raidos arba brandos lygio asmenų seksualiniai veiksmai, jeigu jų metu nėra prievartos.

9 straipsnis
Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

1. Jeigu toliau nurodytos aplinkybės dar nėra 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų sudėties elementai, šioje direktyvoje jos laikomos atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis:
  - a) vaikas pagal nacionalinę teisę dar nesulaukęs lytinės pilnametystės;
  - b) nusikalstama veika padaryta prieš itin pažeidžiamą vaiką pirmiausia dėl jo protinės ar fizinės negalios ar priklausomumo;
  - c) nusikalstama veika padaryta šeimos nario, kartu su vaiku gyvenančio asmens arba savo įtaka pasinaudojusio asmens;
  - d) nusikalstama veika padaryta kartu veikusios bendrininkų grupės;
  - e) nusikalstamos veikos padarytos nusikalstamos organizacijos, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR¹⁰;
  - f) kaltininkas jau anksčiau baustas už tokio paties pobūdžio nusikalstamas veikas;
  - g) dėl nusikalstamos veikos iškilo pavojus vaiko gyvybei;
  - h) nusikalstama veika padaryta panaudojant sunkų smurtą, arba aukai padaryta ypač didelė žala.
2. Jeigu esama bent vienos iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3–6 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios baudmės, kurios yra griežtesnės negu už pagrindinę nusikalstamą veiką 3–6 straipsniuose numatytos baudmės.

10 straipsnis
Teisių atėmimas po apkaltinamųjų nuosprendžių

1. Siekdamos išvengti pavojaus, kad nusikalstamos veikos bus pakartotos, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad fiziniam asmeniui, kuris buvo nuteistas už bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, galėtų būti laikinai

---

¹⁰ OL L 300, 2008 11 11, p. 42.

arba visam laikui užkirstas kelias vykdyti veiklą, susijusią su reguliariais kontaktais su vaikais.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta priemonė būtų įrašyta į baudmę paskelbusios valstybės narės nuosprendžių registrą.
3. Nukrypdamos nuo Tarybos pamatinio sprendimo 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio¹¹ 7 straipsnio 2 dalies ir 9 straipsnio 2 dalies valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad siekiant veiksmingai įgyvendinti priemonę, pagal kurią laikinai arba visam laikui užkertamas kelias asmeniui užsiimti veikla, susijusia su reguliariais kontaktais su vaikais, pirmiausia jeigu prašančioji valstybė narė nustato, kad galimybė užsiimti tam tikra veikla priklauso nuo sąlygų, kurios leidžia užtikrinti, kad kandidatai nenuteisti už bet kurią iš šios direktyvos 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, informacija apie teisių atėmimą priėmus apkaltinamąjį nuosprendį už bet kurią iš šios direktyvos 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų perduodama, kai to reikalaujama pagal minėto pamatinio sprendimo 6 straipsnį, iš valstybės narės, kurios pilietis yra minėtas asmuo, centrinės institucijos, ir kad su tokiu minėto pamatinio sprendimo 7 straipsnio 2 ir 4 dalyse numatytu teisių atėmimu susiję asmens duomenys gali bet koku atveju būti panaudoti tokiu tikslu.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta kitoje valstybėje narėje paskirta priemonė būtų pripažįstama ir įgyvendinama.

11 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3–7 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurias jų naudai padarė asmuo, veikęs individualiai arba kaip tokio juridinio asmens struktūros narys ir užimantis to juridinio asmens struktūroje vadovaujančias pareigas, jeigu jis turėjo teisę:
  - a) atstovauti juridiniam asmeniui arba
  - b) juridinio asmens vardu priimti sprendimus, arba
  - c) vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.
2. Valstybės narės taip pat imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn, jeigu dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens priežiūros arba kontrolės stokos jo priežiūrimas asmuo galėjo padaryti bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų to juridinio asmens labui.
3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis nepažeidžia galimybės traukti baudžiamojon atsakomybėn fizinius asmenis, kurie yra bet kurios iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų kaltininkai arba bendrininkai.

---

¹¹ OL L 93, 2009 4 7, p. 23.

12 straipsnis
Sankcijos juridiniams asmenims

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 11 straipsnio 1 dalį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios sankcijos, kurios apima baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas sankcijas, pavyzdžiui:
  - a) teisės į valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą atėmimą;
  - b) laikiną ar nuolatinę teisės verstis komercine veikla atėmimą;
  - c) teisminės priežiūros skyrimą;
  - d) teismo paskirtą likvidavimą;
  - e) laikiną ar galutinę įmonių, kurios buvo naudojamos nusikalstamai veikai įvykdyti, uždarymą.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, patrauktas atsakomybėn pagal 11 straipsnio 2 dalį, būtų baudžiamas taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias bausmes arba priemones.

13 straipsnis
Aukų netraukimas baudžiamojon atsakomybėn arba bausmių joms netaikymas

Valstybės narės numato galimybę nevykdyti 4 straipsnyje ir 5 straipsnio 4–6 dalyse nurodytų nusikalstamų veikų aukų vaikų baudžiamojo persekiojimo arba neskirti jiems bausmių už dalyvavimą neteisėtoje veikloje, kuri tiesiogiai lemia tai, kad jie yra minėtų nusikalstamų veikų aukos.

14 straipsnis
Tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimai ar baudžiamasis persekiojimas už juos nepriklausytų nuo aukos skundo arba kaltinimo ir kad baudžiamosios bylos galėtų būti tęsiamos, net jeigu auka atsiėmė savo skundus.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių suteikti galimybę, kad baudžiamasis persekiojimas už bet kurią iš 3 straipsnyje, 4 straipsnio 2–3 ir 5–11 dalyse bei 5 straipsnio 6 dalyje nurodytų nusikalstamų veikų būtų vykdomas pakankamą laiką po to, kai auka sulaukė pilnametystės, atsižvelgiant į padarytos nusikalstamos veikos sunkumą.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad 3–7 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas tiriantys ir baudžiamąjį persekiojimą už juos vykduojantys asmenys, padaliniai ir tarnybos galėtų naudotis veiksmingomis tyrimo priemonėmis ir galėtų vykdyti slaptas operacijas bent jau tais atvejais, kuriais naudojamos informacinės ir ryšių technologijos.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių sudaryti galimybę tyrimo padaliniais arba tarnyboms siekti nustatyti 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų aukas, visų pirma nagrinėjant vaikų pornografijos medžiagą, pavyzdžiui, nuotraukas ar garso ir vaizdo įrašus, perduotus ar pateiktus naudojant informacines ir ryšių technologijas.

15 straipsnis

Pranešimai apie įtarimą seksualiniu išnaudojimu ar seksualine prievarta

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal nacionalinę teisę tam tikriems specialistams, kurie kviečiami dirbti su vaikais, taikomos konfidencialumo taisyklės netrukdytų tiems specialistams teikti pranešimų už vaikų apsaugą atsakingoms tarnyboms, jeigu pagrįstai mano, kad vaikas yra 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų auka.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių paskatinti kiekvieną asmenį, kuris žino arba pagrįstai įtaria, kad padarytos 3–7 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos, pranešti apie tai kompetentingoms tarnyboms.

16 straipsnis

Jurisdikcija ir baudžiamojo persekiojimo derinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių jų jurisdikcijai dėl nusikalstamų veikų, nurodytų 3–7 straipsniuose, nustatyti, jeigu:
  - a) nusikalstama veika visiškai ar iš dalies padaryta jų teritorijoje arba
  - b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra jų pilietis arba jo įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje; arba
  - c) nusikalstama veika padaryta vienam iš jų piliečių arba asmeniui, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje; arba
  - d) nusikalstama veika padaryta tos valstybės narės teritorijoje įsisteigusio juridinio asmens naudai.
2. Valstybės narės užtikrina, kad jų jurisdikcija aprėptų tokias situacijas, kai 5 ir 6 straipsniuose ir, jei tinkama, 3 ir 7 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos padaromos naudojant informacines ir ryšių technologijas, prieiga prie kurių yra jų teritorijoje, nepaisant to, ar tos technologijos yra jų teritorijoje.
3. Valstybė narė gali nuspręsti, kad šio straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nustatytas jurisdikcijos nuostatas taikys tik tam tikrais atvejais arba aplinkybėmis, jeigu nusikalstama veika padaryta ne jos teritorijoje.
4. Kalbant apie baudžiamąjį persekiojimą už bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, padarytų ne atitinkamos valstybės teritorijoje, šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu atveju valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcija nepriklausytų nuo sąlygos, kad:

- a) veiksmai nusikalstamos veikos padarymo vietoje laikomi baudžiama veika; arba
- b) baudžiamąjį persekiojimą galima pradėti tik po to, kai apie nusikalstamą veiką padarymo vietoje praneša auka, arba valstybės, kurioje padaryta nusikalstama veika, iniciatyva.

17 straipsnis

Bendrosios pagalbos, paramos ir apsaugos priemonių aukoms nuostatos

1. 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų aukoms pagalba, parama ir apsauga teikiama atsižvelgiant į vaiko interesus.
2. Valstybės narės užtikrina, kad, jeigu asmens, prieš kurį padarytos 3–7 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos, amžius neaiškus ir yra pagrindas manyti, kad jis yra vaikas, asmuo laikomas vaiku, kad nedelsiant gautų pagalbą, paramą ir apsaugą pagal 18 ir 19 straipsnius, iki jo amžius bus patikrintas.

18 straipsnis

Pagalba ir parama aukoms

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad aukoms būtų teikiama pagalba ir parama prieš ir per baudžiamosios bylos nagrinėjimą, taip pat po jo, kad aukos galėtų naudotis Pamatiniame sprendime 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose¹² ir šioje direktyvoje nustatytais teisėmis.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad konkrečių veiksmų siekiant trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu suteikti pagalbą ir paramą aukoms, kad jos fiziškai, psichologiškai ir socialiai atsigautų, būtų imtasi individualiai įvertinus ypatingas vaiko aukos aplinkybes ir deramai atsižvelgus į vaiko nuomonę, poreikius ir rūpesčius
3. 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų aukos laikomos ypač pažeidžiamomis aukomis pagal Pamatinio sprendimo 2001/220/TVR 2 straipsnio 2 dalį, 8 straipsnio 4 dalį ir 14 straipsnio 1 dalį.
4. Valstybės narės, jei tinkama ir įmanoma, imasi priemonių siekdamas suteikti pagalbą ir paramą aukos šeimai. Valstybės narės visų pirma, jei tinkama ir įmanoma, tai šeimai taiko Tarybos pamatinio sprendimo 2001/220/TVR 4 straipsnį.

19 straipsnis

Vaikų aukų apsauga baudžiamuosiuose tyrimuose ir baudžiamosiose bylose

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad teisminės institucijos paskirtų specialų atstovą, kuris atstovautų vaikui aukai baudžiamajame tyrime ir baudžiamojame byloje, jeigu pagal nacionalinę teisę tėvų teises turintiems asmenims

---

¹² OL L 82, 2001 3 22, p. 1.

neleidžiama atstovauti vaikui dėl jų ir vaiko aukos interesų konflikto arba jeigu vaikas yra nelydimas arba atskirtas nuo šeimos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad vaikai aukos galėtų gauti nemokamas teises konsultacijas ir galėtų naudotis nemokamo teisinio atstovavimo paslaugomis, be kita ko, kai reikalaujama atlyginti žalą.
3. Nepažeidžiant teisės į gynybą, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad vykstant bet kurios iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų baudžiamajam tyrimui:
  - a) po to, kai faktai pranešami kompetentingoms institucijoms, nebūtų nepagrįstai nukeliamos vaikų aukų apklausos;
  - b) prireikus vaikų aukų apklausos vyktų šiam tikslui sukurtose arba pritaikytose patalpose;
  - c) vaikų aukų apklausas vykdytų šiam tikslui parengti specialistai;
  - d) jei įmanoma ir tinkama, visas vaikų aukų apklausas vykdytų tie patys asmenys;
  - e) apklausų būtų kuo mažiau ir jos būtų vykdomos tik tais atvejais, jei tai visiškai būtina nagrinėjant baudžiamąją bylą;
  - f) vaiką auką galėtų lydėti jos teisinis atstovas arba, tam tikrais atvejais, jo pasirinktas suaugusysis, nebent dėl to asmens priimtas pagrįstas priešingas sprendimas.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kurios iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų baudžiamuosiuose tyrimuose visos vaikų aukų arba, tam tikrais atvejais, liudijančių vaikų apklausos galėtų būti įrašomos vaizdo priemonėmis ir kad taip įrašytos apklausos galėtų būti naudojamos kaip įrodymai nagrinėjant baudžiamąsias bylas teisme pagal jos nacionalinės teisės normas.
5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad nagrinėjant su bet kuria iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų susijusią baudžiamąją bylą teisme galima būtų nurodyti, kad:
  - a) apklausa vyktų uždareame posėdyje;
  - b) vaikas auka galėtų būti išklaustas teismo salėje joje nebūdamas, visų pirma naudojant atitinkamas ryšių technologijas.

20 straipsnis

Intervencijos programos arba priemonės

1. Siekdamas nustatyti tinkamas intervencijos programas ar priemones valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų įvertinta, ar už 3–7 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas nuteisti asmenys kelia pavojų, taip pat ar yra grėsmė, kad jie gali pakartotinai padaryti bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų galimybė naudotis veiksmingomis intervencijos programomis arba priemonėmis, siedamos užkirsti kelią pakartotinėms seksualinio pobūdžio nusikalstamosioms veikoms prieš vaikus ir sumažinti pakartojimo pavojų. Nagrinėjant baudžiamąją bylą turi būti sudaryta galimybė bet kuriuo metu naudotis šiomis programomis ar priemonėmis – kalėjime ir už jo ribų – pagal nacionalinę teisę nustatytais sąlygomis.

Tokios intervencijos programos arba priemonės pritaikomos, siekiant atsižvelgti į konkrečius seksualines nusikalstamas veikas padariusių vaikų, įskaitant nesulaukusių baudžiamosios atsakomybės amžiaus, ugdymo poreikius.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3–7 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas nuteisti asmenys, jei tinkama, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą:
  - a) galėtų naudotis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytomis programomis arba priemonėmis;
  - b) gautų pasiūlymą naudotis konkrečiomis programomis arba priemonėmis;
  - c) būtų išsamiai informuojami apie pasiūlymo naudotis konkrečiomis programomis arba priemonėmis priežastis;
  - d) sutiktų dalyvauti konkrečiose programose arba naudotis priemonėmis išsamiai susipažinę su faktais;
  - e) galėtų atsisakyti ir būtų supažindinti su galimomis atsisakymo pasekmėmis.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad baudžiamajame procese dalyvaujantys asmenys, padarę bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, turėtų galimybę naudotis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytomis programomis ir priemonėmis tokiomis sąlygomis, kurios nebūtų žalingos ir neprieštarautų teisės į gynybą ir teisingo bei nešališko bylos nagrinėjimo reikalavimams, pirmiausia tinkamai atsižvelgiant į nekaltumo prezumpcijos principo nuostatas.
5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenys, kurie baiminasi gali padaryti bet kurią iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, jei tinkama, galėtų naudotis veiksmingomis intervencijos programomis arba priemonėmis, sukurtomis grėsmei, kad nusikalstamos veikos gali būti padarytos, įvertinti ir užkirsti jos kelią.

21 straipsnis

Prieigos prie interneto svetainių, kuriose yra vaikų pornografijos, blokavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių pasiekti, kad būtų blokuojama jų teritorijoje esančių interneto naudotojų prieiga prie interneto tinklalapių, kuriuose yra vaikų pornografijos arba per kuriuos ji platinama.. Blokuojant prieigą turi būti atsižvelgiama į atitinkamas apsaugos priemones, visų pirma siekiant užtikrinti, kad būtų blokuojama tai, kas būtina, kad naudotojai būtų informuojami apie blokavimo

priežastį ir kad turinio teikėjai, kiek įmanoma, būtų informuojami apie galimybę užginčyti blokavimą.

2. Nepažeisdamos to, kas išdėstyta pirmiau, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad interneto tinklalapiai, kuriuose yra vaikų pornografijos arba per kuriuos ji platinama, būtų pašalinti.

22 straipsnis

Pamatinio sprendimo 2004/68/TVR panaikinimas

Šia direktyva Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, panaikinamas nepažeidžiant valstybių narių pareigų, susijusių su perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintą pamatinį sprendimą laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

23 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ne vėliau kaip [PO DVEJŲ METŲ NUO JOS PRIĖMIMO]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Ataskaitos

1. Iki [KETVERI METAI NUO PRIĖMIMO] ir paskui kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, įskaitant visus būtinus pasiūlymus.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai visą informaciją, reikalingą šio straipsnio 1 dalyje nurodytai ataskaitai parengti. Be kita ko, pateikiamas išsamus pagal šią direktyvą priimtų teisėkūros ir ne teisėkūros priemonių aprašas.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

26 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas